

AwareNessi

Nic není zadarmo

O zlodějích údajů, lupičích peněz a
dárcích nabízených na internetu zdarma

Fantastická kniha o
bezpečnosti
s mnoha aktivitami
pro děti i dospělé

Obsah

Všichni jsou online!
Jsou ale všichni v bezpečí?
Snadné jako facka!

Milé děti, milí dospělí,

internet mnoho věcí usnadňuje a dokáže být hodně zábavný. Přesto pozor – na internetu číhají také různá nebezpečí. AwareNessi vám v tomto čísle povypráví o tom, že se za dárky nabízenými na internetu zdarma skrývají zloději a nástrahy a jak je můžete rozpoznat. Mnoho zábavy při ponoření do světa internetu.

Poznámka na závěr: Při čtení slov v mužské podobě však oslovujeme všechny malé i velké čtenáře.

Historie (část 1) 03

Narozeninová oslava s lákavými dárky

Omalovánka 04

AwareNessi vysvětluje 05

O zlodějích údajů a lupičích peněz na internetu

Nápad na hru 06

Odhalte pasti na internetu

AwareNessi vysvětluje 08

Záludné triky zlodějů údajů a lupičů peněz

Nápad na hru 09

Jen se nenechat chytit do pasti

Rébus 10

Nenechte se ošálit

Historie (část 2) 12

Zase jste měli štěstí!

Nápad na hru 13

Kdo uteče příšerkám jako první?

Nápad na tvoření 15

Skládání puzzle s AwareNessi

Nápad na tvoření 16

Vytvořte si vlastní peníze

Recept na pečení 18

Sušenky štěstí pro kamarády

Shrnutí od AwareNessi 20

Vše o dárkách zdarma

Bezpečnostní jóga 21

Uvolněte se tak, jak to dělají kočky

Všimli jste si ikonky u některých kapitol? Tyto ikonky vám oznamují, na kterých stránkách na vás čekají pěkné, napínavé a relaxační aktivity.

Narozeninová oslava s lákavými dárky

Daniela se nemůže dočkat. Bude jí osm let a bude mít oslavu. Věší s Filipem girlandy, když přijde AwareNessi. „Copak tady děláte, děti? Proč věšíte papírové řetězy?“, ptá se překvapeně malý dráček. „To jsou girlandy. Zdobíme pokoj, protože budu mít zítra narozeniny“, vysvětluje Daniela. „Ještě jednou se vyspím a dostanu vééélkou hromadu dárků.“ Nadšeně mu ukazuje svůj seznam přání.

„Ten je ale dlouhý! Co budeš dělat, když nedostaneš vůbec nic?“, odpoví AwareNessi. Daniela na něj šibalsky mrkne a ukáže mu na svém telefonu aplikaci s hrami. „Tak si jednoduše něco najdu na internetu. Tam je hodně dárků – a dokonce zadarmo! Jako tady, stačí jednoduše kliknout a mám hru.“ Pozorný dráček stihne ještě včas vykřiknout: „Zastav! Neklikej na to!“. Podvodníci totiž nainstalovali do této aplikace strašlivou nástrahu.

Na internetu není nic zadarmo! I když to tak na první pohled vypadá, vždy musíte zaplatit.

Děti se ohromeně podívají. „Ale tam je přece napsáno ZADARMO. Jak máme tedy poznat, že to je podvod?“. „To vám vysvětlím později“, uklidňuje AwareNessi. „Nejprve dokončíme výzdobu pokoje na narozeninovou oslavu!“

O zlodějích údajů a lupičích peněz na internetu

Kdo by nechtěl dárky zadarmo? Rozhodně děti, které mají narozeniny. Avšak pozor na nabídky na internetu, které jsou zadarmo. Za bezplatnými hrami a poukazy se často skrývají podvodníci, kteří čekají, kdy spadnete do jejich pastí – stejně, jak to málem udělala Daniela.

Zloději údajů

Zloději údajů ukradnou vaše osobní informace, například telefonní čísla, hesla nebo také e-mailové adresy. Tyto údaje pak prodají dále. Schovávají své pasti za údajně bezplatné nabídky na internetu, které chcete za každou cenu mít. Nebo posílají e-maily, blahopřejí Vám k narozeninám a slibují skvělé dárky. Jakmile na něco takového kliknete, žádný dárek tam není.

Lupiči peněz

Lupiči peněz jsou opravdoví mistři ve skrývání. Maskují své pasti – stejně jako zloději údajů – za lákavé nabídky na internetu. Napodobují skutečné internetové stránky, například stránky vašeho oblíbeného obchodu. Tam nabízejí všechno zdarma. A teď dávejte pozor! Údajné dárky zdarma sice existují, ale ve skutečnosti stojí opravdu hodně peněz. Cena je tak dobře ukrytá, že ji nenajdete.

Zlatá dračí moudra:

1. Dívejte se pořádně a neklikejte na všechno, co je zdarma.
2. Neotvírejte dárky ani narozeninové e-maily od neznámých osob.
3. Pokud si nejste jistí, zeptejte se rodičů.

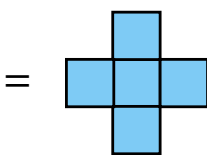
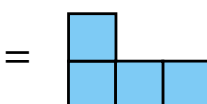
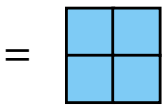
Odhalte pasti na internetu

Nyní jsou zapotřebí opravdoví detektivové! Lépe řečeno dva nebo více! Hra je totiž minimálně pro dva hráče. Jde o to, vyčenichat internetové pasti toho druhého. Vytiskněte pro každého hráče dvě čtverečkové předlohy a můžete začít!

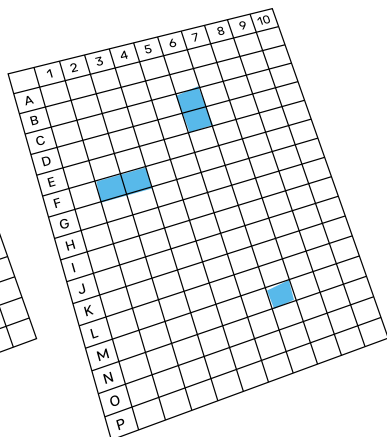
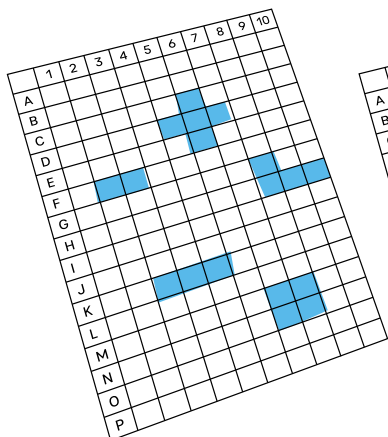
Pravidla hry

Namalujte do čtverečků tyto tvary::

1. Každý nejprve namaluje na čtverečkovou předlohu své internetové pasti tak, aby to nikdo neviděl. Orientujte se podle počtu čtverečků na znázorněných symbolech. Dávejte přitom pozor, abyste nakreslili pasti pouze vodorovně nebo kolmo, nikoli šikmo nebo tak, aby se dotýkaly!
2. Nyní střídavě hádejte, kam ukryl druhý hráč své pasti. Každý řekne nějaké pole ve čtverečcích svého spoluhráče, např. A1 nebo G7.
3. Při zásahu zvoláte „Zásah“, pokud hráč past nezasáhne, zvoláte „Vedle“, a pokud uhodne celou past, zvoláte „Polapen“.
4. Abyste si mohli poznačit, na která políčka už jste se ptali, označte ho křížkem na druhé čtverečkové předloze. Vyhrává hráč, který jako první vyčenichá všechny internetové pasti.

At' vás hledání baví!

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

Záludné triky zlodějů údajů a lupičů peněz

Už jste se dozvěděli: Za dárky se na internetu skrývají záludní zloději, kteří vás lákají do drahých pastí nebo vás chtějí oloupit o informace. Ale jak přesně jejich triky vypadají?

Reklamní pasti

Obzvláště opatrní buďte u reklam na svých chytrých telefonech nebo tabletech. Reklamy jsou často propojené s pohyblivými obrázky, aby vzbudily více pozornosti. Najdete je ve stažených hrách, online obchodech nebo na stránkách sociálních médií. Často stačí jedno kliknutí, podvodníci získají vaše tajné informace a začnou nakupovat pod vaším jménem.

Pasti v podobě předplatného (Abo-pasti)

Abo je zkratka pro předplatné. Poskytujete přitom souhlas, že budete delší dobu a pravidelně za něco platit, například za komiksový měsíčník. Zloději falšují takové předplatné a nabízejí ho na internetu zdarma. Pro získání předplatného máte zadat do formuláře „pouze“ vaše údaje jako je jméno a adresa. A cvak, jste v pasti! S těmito údaji Vám zloději pošlou domů fakturu a předplatné přece stojí spoustu peněz!

Drahé pasti skryté ve hrách

Mnoho online her a aplikací s hrami zpočátku skutečně nic nestojí. Nazývá se to „Free to Play“. Ale jistě, přece chcete pokračovat, když jste zvládli první úroveň. K tomu však potřebujete nové postavičky nebo funkce, které už pak nejsou zdarma. Takzvané doplňující nákupy mohou vyjít pěkně draho. Tyto drahé pasti však číhají také ve hrách, které vám vaši rodiče zaplatili a dovolili.

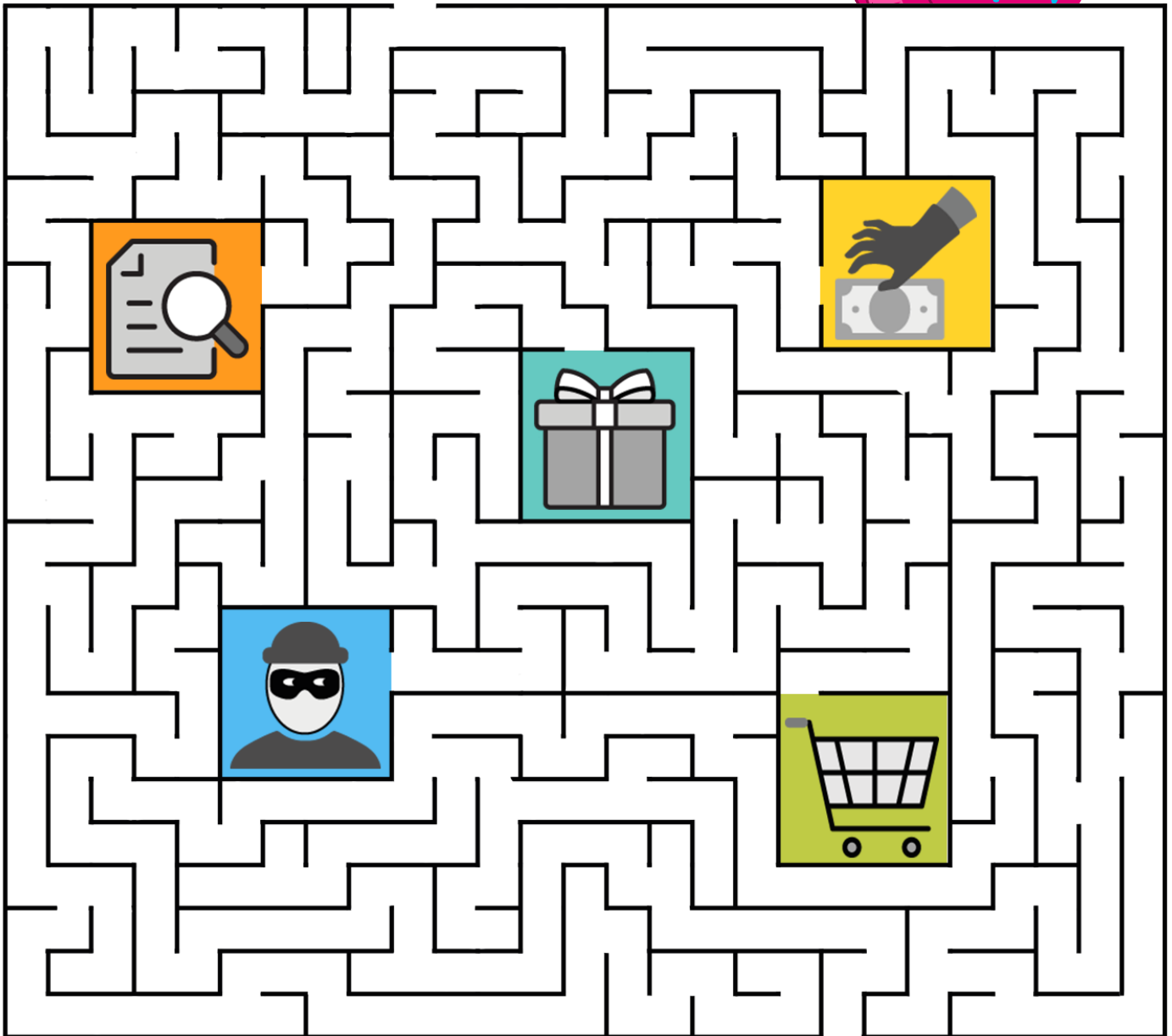
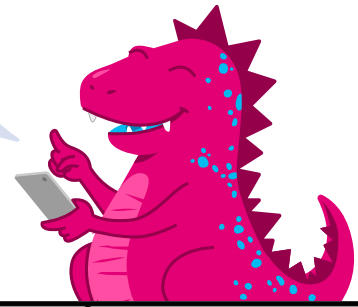

Malá rada: Abyste oklamali zloděje údajů a lupiče peněz, mohou rodiče ve vašich chytrých telefonech a tabletech aktivovat speciální ochranné funkce.

Jen se nenechat chytit do pasti

Najdete cestu bludištěm, aniž byste spadli do pasti?

Zlatá dračí moudra:

1. Nikdy sami nevyplňujte na internetu žádné formuláře! Požádejte o pomoc rodiče.
2. Zadávejte co nejméně údajů.
3. Neklikejte v online hrách nebo v aplikacích s hrami na žádné doplňující nákupy.

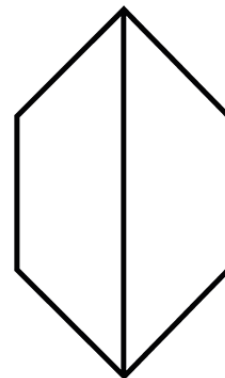
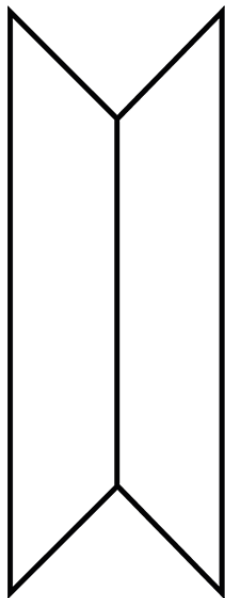
Nenechte se ošálit!

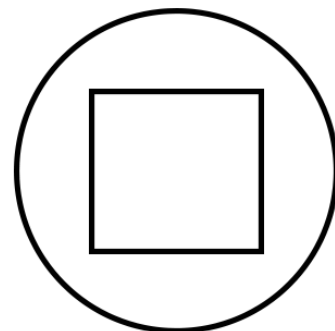
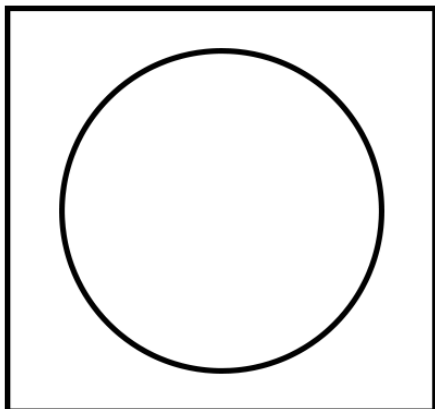
Dívejte se pozorně -
na tyto výkresy i na
internetu!

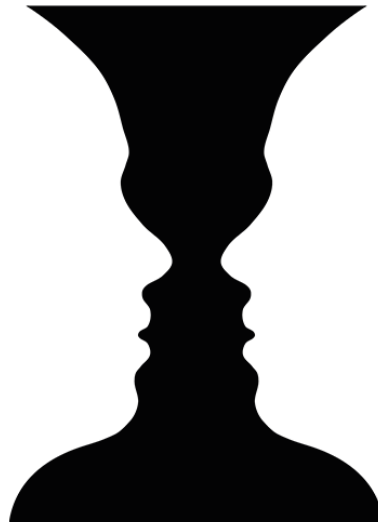
Která prostřední čára je delší?

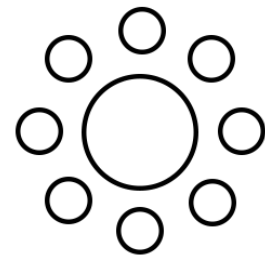
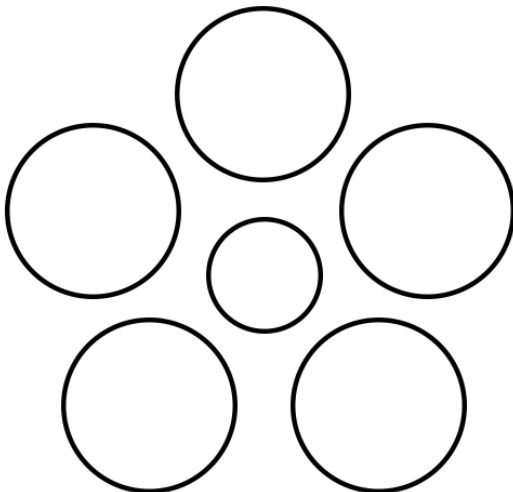
Který kruh je větší?

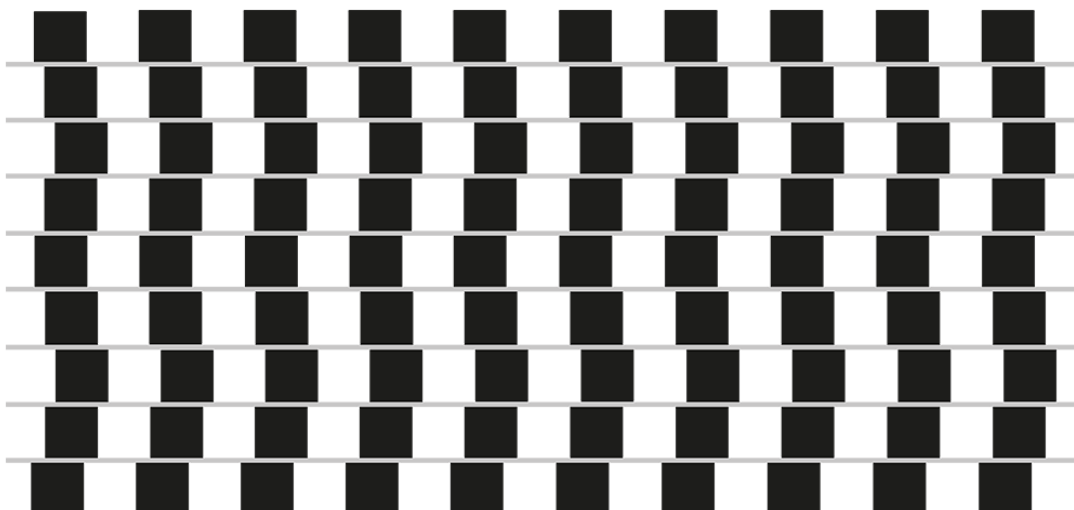
Co vidíte? Vázu nebo dva obličejje?

Který prostřední kruh je větší?

Jsou vodorovné čáry rovné nebo šikmé?

Zase jste měli štěstí!

Danielina oslava se vydařila. Další den ve škole o básni o oslavě její kamarádi. „Ten dort byl tááák dobrý“! „Ano, přesně takový chci taky na své narozeniny“ „A já chci tu úžasnou aplikaci s hrami, kterou dostala“.

Také Daniela září. Chtěla přesně takovou údajně bezplatnou hru a málem spadla do pasti. Naštěstí ji AwareNessi včas varoval. Ted' vysvětluje celé třídě:

Ne všechny aplikace a hry, které jsou nabízeny na internetu zdarma, jsou opravdu zadarmo. Nové postavy a doplňující funkce se pak hodně prodraží.

Do třídy vstupuje paní učitelka. „Je dobře, že se z toho Samuel dostal tak snadno. Ne každému se to tak lehce povede“, doplňuje. „Jeho rodiče věděli, že zpoplatněná smlouva na internetu uzavřená s dětmi vstoupí v platnost pouze tehdy, pokud s tím souhlasí rodiče. Díky tomu mohli smlouvu zneplatnit.“

„To jsme měli zase všichni jednou štěstí“, má radost Daniela. „Díky chytrým rodičům a AwareNessi!“

„To je pravda“, souhlasí Daniela s pozorným dráčkem. „Samuelovi se to stalo a jeho rodiče měli najednou v kapse kupní smlouvu. Báł se o své kapesné!“

Kdo uteče příšerkám jako první?

K naší hře s žebříky potřebujete jednu kostku, figurky a hodně štěstí!

Jdeme na to:

1. Hrát mohou dvě až čtyři děti. Všichni postaví své hrací figurky na start.
Začíná hráč, který hodí jako první šestku.
2. Hráči házejí postupně kostkou a posouvají se po číslech na hracím poli. Začíná se na 1 a končí na čísle 87.
3. Jakmile se postavíte na žebřík, stoupáte vzhůru. Jakmile se postavíte na tobogán, sklouznete dolů, a v případě vstoupení na příšerku se posunete o jedno políčko zpět! Vyhrává ten, kdo jako první dorazí na políčko 88!

Branka

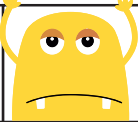

87	86	85	84		82	81	80		78
----	----	----	----	---	----	----	----	---	----

									77
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

67	68		70	71	72	73		75	76
----	----	---	----	----	----	----	---	----	----

									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

65	64	63	62		60	59	58	57	56
----	----	----	----	---	----	----	----	----	----

									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

45		47	48	49	50		52	53	54
----	--	----	----	----	----	---	----	----	----

44									
----	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	42	41	40	39		37	36	35	34
---	----	----	----	----	---	----	----	----	----

									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

23	24	25	26		28	29		31	32
----	----	----	----	---	----	----	---	----	----

									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

21	20	19	18	17		15	14	13	12
----	----	----	----	----	---	----	----	----	----

									11
--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

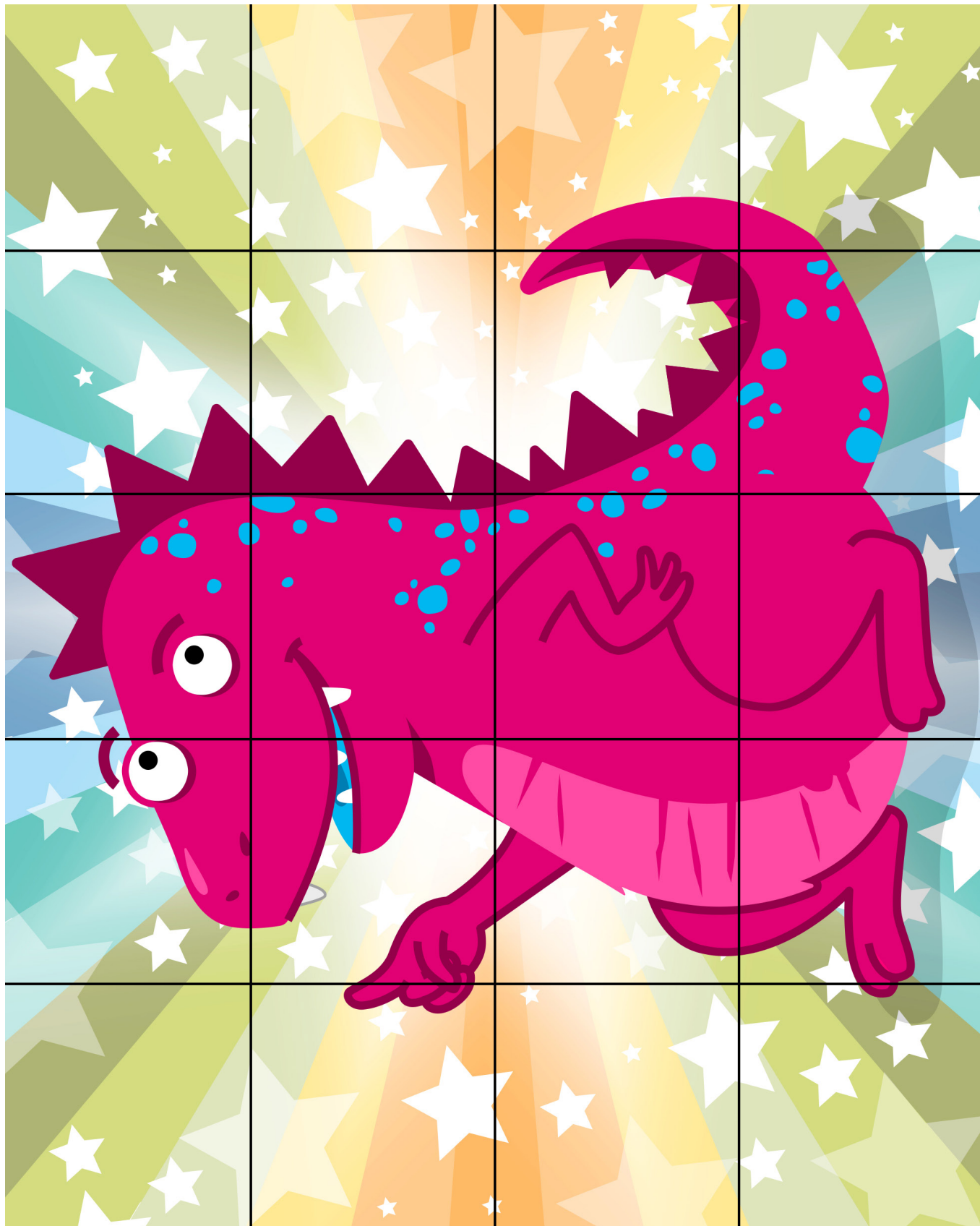
1	2		4	5	6	7	8	9	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Začínat

Skládání puzzle s AwareNessi

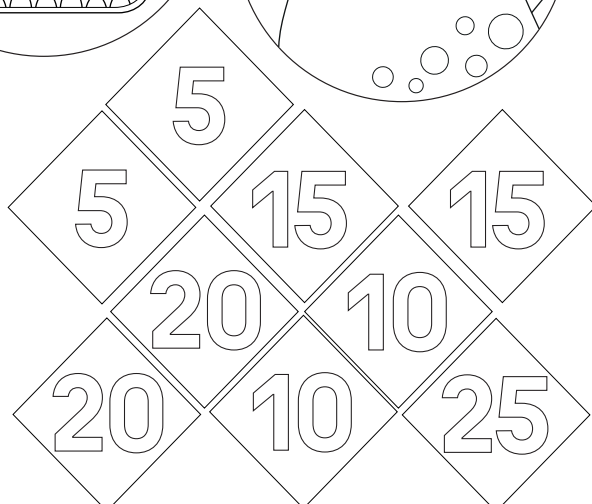
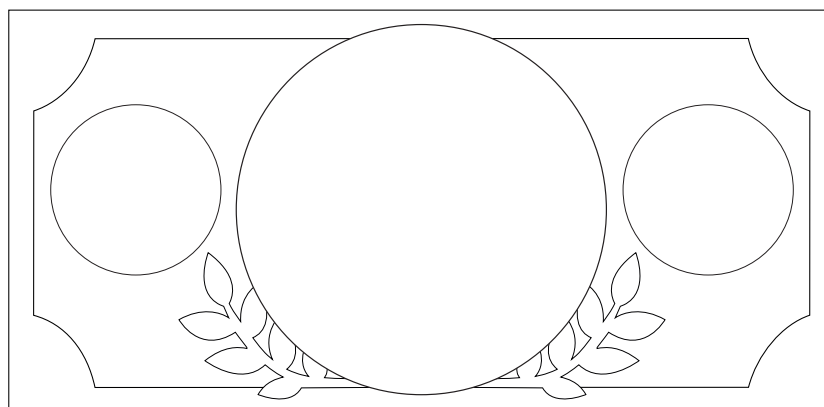
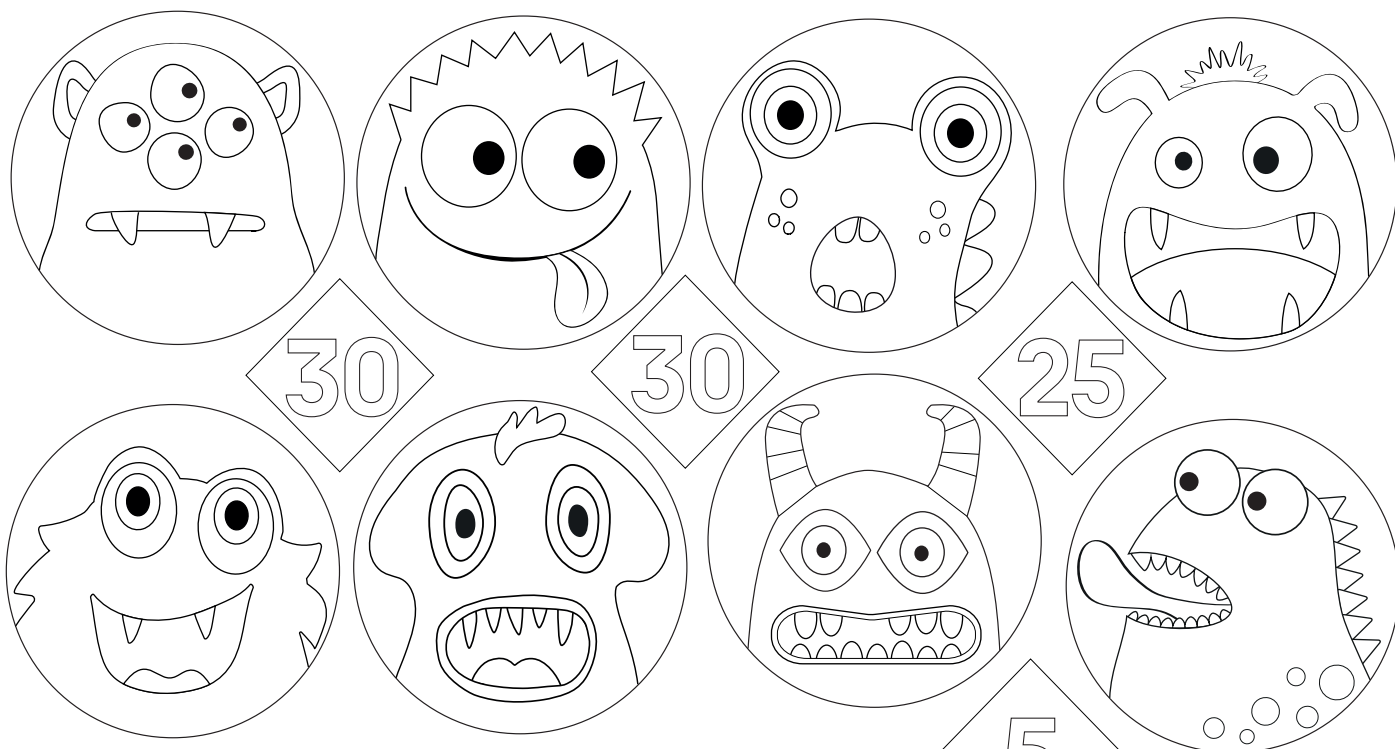
Obrázek vytiskněte na tvrdý papír nebo ho nalepte na karton. Rozstříhejte ho podél označených čar na díly puzzle. Musíte postupovat opatrně, aby do sebe obrázek později zapadal. A vaše puzzle AwareNessi je hotové!

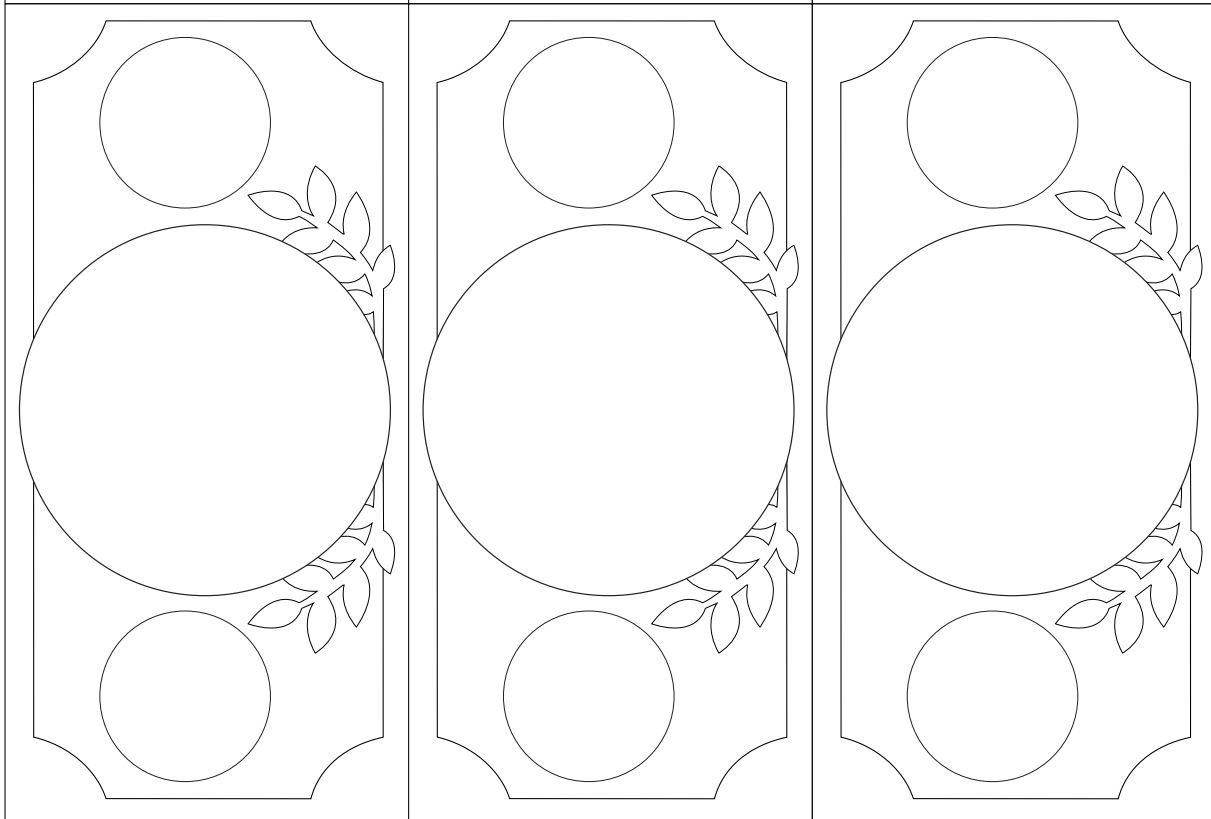
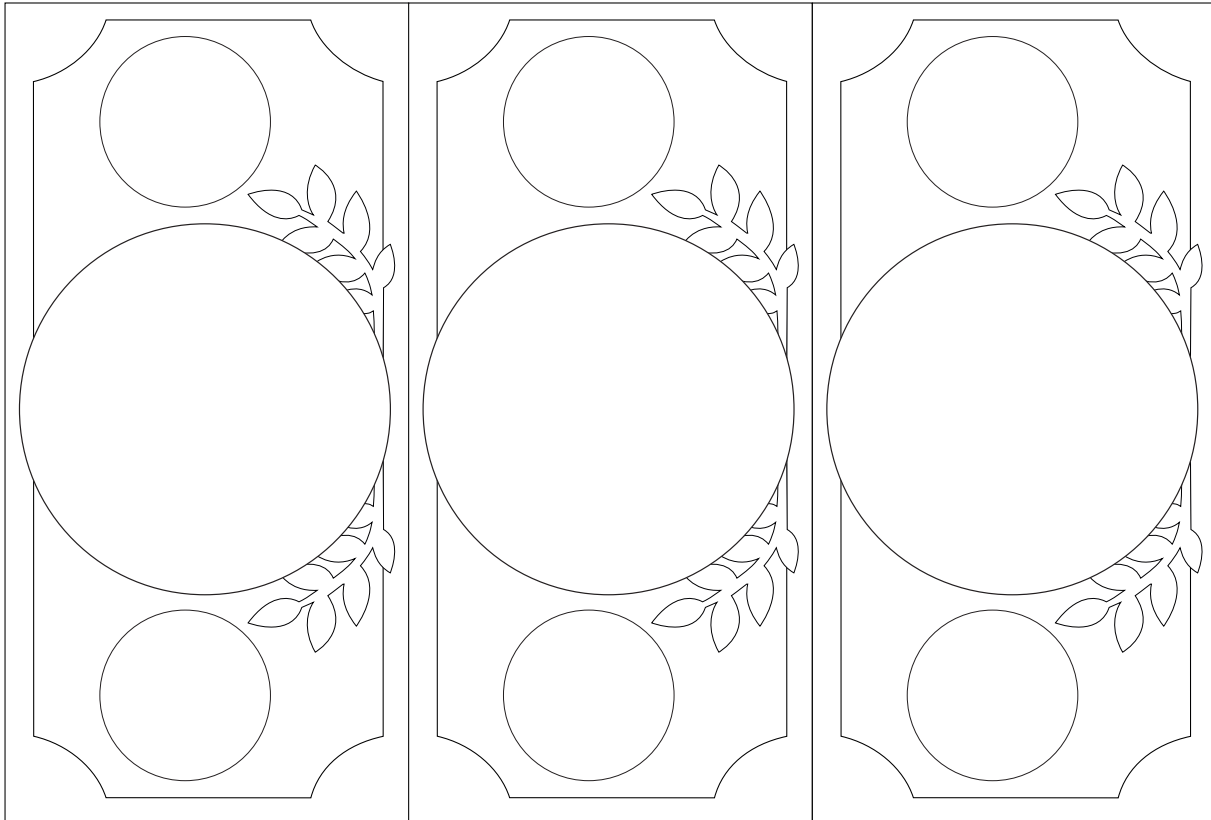
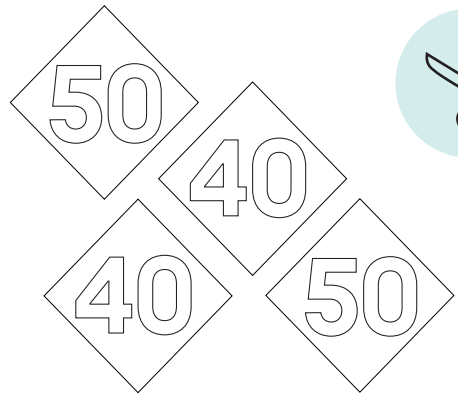
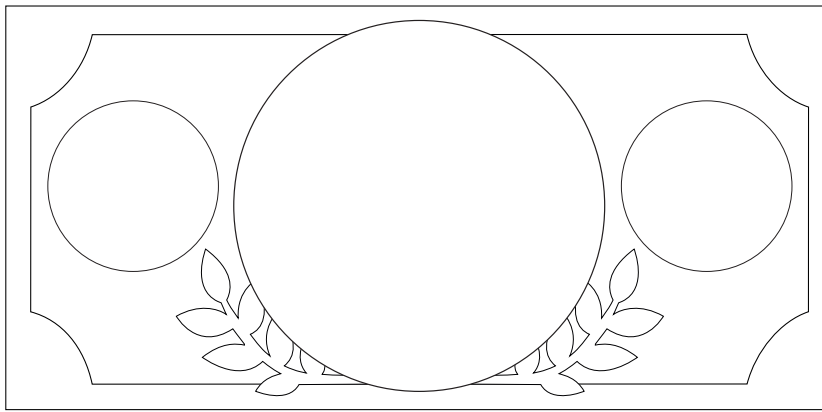

Vytvořte si vlastní peníze

Vše barevně vybarvěte, rozstříhejte na jednotlivé části a slepte dohromady.
Kupte si pak za falešné bankovky něco pěkného od svých rodičů!

Sušenky štěstí pro kamarády

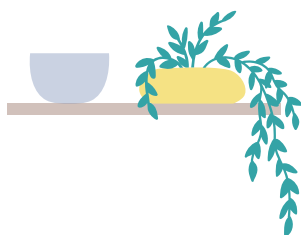

Tyto sladké čínské sušenky můžete bezpečně darovat komukoliv Neukrývají totiž žádné pasti! A lístečky s přáníčky si můžete také vymyslet sami.

Přísady

- 1 bílek
- 65 gramů cukru
- ¼ čajové lžičky vanilkového aroma
- 40 gramů měkkého másla (rozpuštěného)
- 50 gramů mouky (pšeničná mouka)
- 1 špetka soli

A jde se na to:

1

Rozehřejte troubu na 175 °C (horkovzdušná trouba). Smíchejte všechny přísady do hladkého těsta. Ujistěte se, že je máslo rozpuštěné a mouku přidejte až na konec.

2

Nyní vyložte plech pečicím papírem a rozdělte těsto lžičkou na malé kulaté hromádky. Průměr by neměl být větší než 7 až 8 centimetrů. Na závěr hromádky uhlad'te lžičkou.

3

Nyní vložte sušenky do trouby přibližně na 5 minut. Dávejte pozor, abyste je nepekli příliš dlouho. Jakmile jsou okraje do zlatova, jsou perfektní a můžete je vytáhnout.

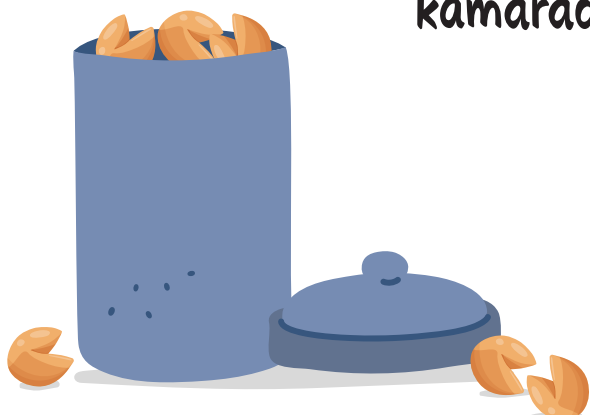
4

Teď musíte být rychlí! Těsto nesmí ztvrdnout, abyste mohli svá přáníčka rozdělit na sušenky. Nejlepší bude, když se zapojíte všichni. Zmáčkněte sušenky co nejrychleji na polovinu a poskládejte je ještě jednou rovnou stranou přes okraj misky nebo skleničky. Tam je pak nechejte ztvrdnout.

5

Hotové sušenky uchovávejte ve vzduchotěsné dóze. Na vzduchu totiž těsto opět rychle změkne.

Sušenkami štěstí můžete obdarovávat své kamarády ještě hodně dlouho.

Vše o dárkách zdarma

➔ Za nabídkami zdarma ...

- často číhá zloděj údajů a lupič peněz. Oba chtějí vydělat co nejvíce peněz. Zloději údajů shromažďují vaše tajné informace, jako je jméno nebo adresy, aby je prodávali dále. Lupiči peněz lákají na dárky, které však stojí spoustu peněz nebo vůbec neexistují.

➔ Dávejte pozor na ...

- reklamu a drahé pasti v online hrách, soutěžní hry nebo aplikace s hrami - obzvláště ve vašich chytrých telefonech nebo tabletech.
- Předplatné, které vyžaduje osobní údaje.
- E-maily od cizích osob s údajnými dárky.

➔ Chraňte se a ...

- neklikejte hned na VŠECHNO, co je zdarma.
- nikdy sami nevyplňujte na internetu žádné formuláře!
- pokud si nejste jistí, požádejte o pomoc své rodiče nebo starší sourozence.

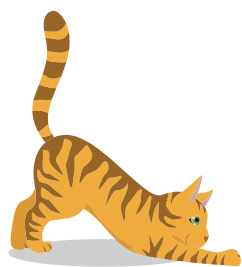

Uvolněte se tak, jak to dělají kočky

Kočky jsou mistry relaxace. Obvykle většinu času spí a vypadá to, že neví, co je to stres. Není divu, vždyť kočky nikdy nesurfují na internetu a musejí stále dávat pozor, aby se nic nestalo. Přesně jako vy! Abyste si od tohoto stresu odpočinuli, vyzkoušejte naše bezpečnostní cvičení jógy. Zrelaxujete se tím, že uvolníte páteř a zádové svaly.

Jdeme na to:

1

Klekněte si na podložku a zapřete se rukama (stoj na všech čtyřech). Narovnejte záda souběžně s podlahou, například jako stůl.

2

Nyní zatáhněte břicho a nahrbte se jako kočka. Hlavu mějte svěšenou a brada ukazuje směrem k hrudníku. Vydechněte přitom.

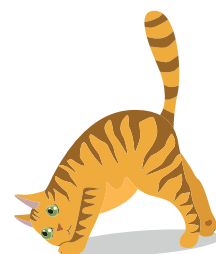
3

S dalším nádechem zatlačte břicho směrem dolů a stáhněte ramena. Přitom zvedněte hlavu nahoru a dívejte se dopředu. Nyní jsou vaše záda prohnutá jako u kravičky.

4

Obě tato cvičení - kočku i kravičku - můžete opakovat tak dlouho, jak dlouho budete chtít.

Hodně radosti při relaxování!

S pružným tělem jde všechno mnohem snadněji a určitě se budete správně rozhodovat!

TELEKOM SECURITY

DEUTSCHE TELEKOM SECURITY GMBH

Chapter Security Awareness and Communication

Bonner Talweg 100, 53113 Bonn, Germany

Contact: Security-Awareness@telekom.de

A teď už víte, že se za vše na internetu platí, i když to není vidět na první pohled. Buďte chytrí a pozorně se dívejte.

Naši fantastickou knihu o bezpečnosti s mnoha aktivitami můžeš komukoliv předat. Také novým fanouškům AwareNessi. Avšak pouze k soukromým, nikoli ke komerčním účelům!

V případě komerčního zájmu se prosím obrať na výše uvedenou kontaktní adresu.

**#GOOD
MAGENTA**
KNOWLEDGE OBTAINED IN A PLAYFUL
WAY – MAKING CHILDREN AND YOUNG
PEOPLE STRONG AGAINST CYBERCRIME